

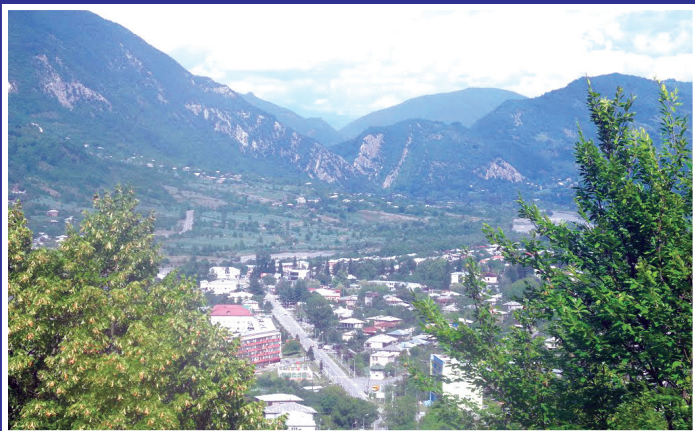
ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

პ რ ო ე ქ ო ი

„გურიის, იმერეთისა და რაჭა-ლეჩხუმის
სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების
საერთო ფორუმი სახელმწიფო მმართველობის
რეფორმის საგზაო რუკის მონიტორინგისთვის“

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში,
საჭარო მმართველობის
რეფორმის გატარების პროცესში,
მოსახლეობის საჭიროებათა
შეფასების ანგარიში

ქ. ქუთაისი
აპრილი - მაისი 2020 წ.

ეს პუბლიკაცია შექმნილია ევროკავშირის მხარდაჭერით.
მის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია
„მენარმე ქალთა ფონდი“ და შესაძლოა, რომ იგი
არ გამოხატავდეს ევროკავშირის შეხედულებებს.

შესავალი

საჯარო მმართველობის რეფორმამ, რომელიც საქართველოში 2015 წელს დაიწყო, რამდენიმე ეტაპი გაიარა. 2018 წლიდან მთავრობამ დაიწყო დეცენტრალიზაციის საშუალოვადიან სტრატეგიაზე მუშაობა, რომლის ერთ-ერთი მიზანია ადგილობრივ დონეზე მოქალაქეების უკეთესი მომსახურების მინოდებისთვის გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მაღალი სტანდარტის დამკვირდება, რისთვისაც მოხდა ელექტრონული სერვისების დანერგვა.

საჯარო მმართველობის რეფორმის საგზაო რუკა (PAR) 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმა ადგილობრივი თვითმმართველობის ნაწილში ორი ამოცანის განხორციელებას ითვალისწინებს: ა) თვითმმართველობის გაძლიერების მიზნით ადგილობრივი ხელისუფლების უფლებამოსილების გაფართოება; ბ) ადგილობრივ თვითმმართველობებში ელექტრონული სერვისების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესების მიზნით ელექტრონული სერვისების ეტაპობრივი განვითარება და გაუმჯობესება.

იმისთვის, რომ საჯარო მმართველობის რეფორმა ადგილობრივ დონეზე ეფექტურად განხორციელდეს, მნიშვნელოვანია სამოქალაქო საზოგადოების მეტი ჩართულობა გამჭვირვალე, ანგარიშვალდებულ, ინკლუზიური ადგილობრივი მართვის უზრუნველსაყოფად. ეს, პირველ რიგში, ნიშნავს მოქალაქეების მიერ ადგილობრივი საჭიროებების იდენტიფიცირებას, აქტიურ პოლიტიკურ დიალოგს თვითმმართველობასთან მათი შემდგომი ადვოკატირებისთვის.

კულტურულ-ჰუმანიტარული ფონდი „სოხუმი“, „მენარმე ქალთა ფონდთან“ და იმერეთის მეცნიერთა კავშირ „სპექტრთან“ პარტნიორობით, ახორციელებს პროექტს - „გურიის, იმერეთისა და რაჭა-ლეჩხუმის სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების საერთო ფორუმი საჯარო მმართველობის რეფორმის საგზაო რუკის მონიტორინგის მიზნით“, რომელსაც აფინანსებს ევროკავშირი. პროექტის ფარგლებში ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში უკვე ჩატარდა ადგილობრივი ელექტრონული მომსახურების მონიტორინგი მომსახურების გამჭვირვალობის, ეფექტიანობის, ინკლუზიურობის მიმართულებით, რომელმაც გამოავლინა არსებული მიღწევები და გამოწვევები მოქალაქეთათვის სერვისების მიწოდების კუთხით.

წინამდებარე კვლევა ჩატარდა „მენარმე ქალთა ფონდის“ ხელმძღვანელობით სამიზნე ორგანიზაციების - „რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის თვითმმართველობის რესურსცენტრი“ და „რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონალური ჰაბი - „აფხაზინტერკონტის“ მიერ. ის მოიცავს ადგილობრივი საჭიროებების კვლევას მოქალაქეთათვის მომსახურების მიწოდების კუთხით. კვლევის შედეგად გაკეთებული რეკომენდაციები წარედგინება ადგილობრივ ხელისულებას, სხვა შესაბამის სტრუქტურებს.

კვლევის მიზანი: ადგილობრივი საჭიროებების გამოვლენა მოქალაქეთათვის ხარისხიანი მომსახურების მიწოდების კუთხით - PAR ამოცანების კონტექსტში; მომსახურების გამჭვირვალობის, ეფექტიანობის და ინკლუზიურობის კომპონენტებში.

მეთოდოლოგია: კვლევა ჩატარდა ტრიანგულაციური მიდგომით, რომელიც ითვალისწინებს რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდოლოგიის გამოყენებას. კვლევის დაწყებამდე შემუშავებულ იქნა კვლევის გეგმა და რაოდენობრივი და თვისებრივი კვლევის კითხვარები.

კვლევის ფარგლებში მოხდა ადგილობრივი მმართველობის შეფასება სამი მიმართულებით: **გამჭვირვალობა, ეფექტიანობა და ინკლუზიურობა**. გამოყენებული იყო 30 ინდიკატორი, რომელთა მიხედვით მოხდა მონაცემთა ინტერპრეტაცია და ანალიზი.

შერჩევის ერთობლიობა - კვლევის გენერალურ ერთობლიობას წარმოადგენდნენ ამბროლაურის მუნიციპალიტეტის მოქალაქეები. აღნიშნული კვლევა არის რეპრეზენტატიული და იძლევა განზოგადების საშუალებას.

შერჩევა - კვლევის ჩასატარებლად გამოყენებული იქნა როგორც კლასტერული, ასევე კვოტური შერჩევის პრინციპი. მან მოიცვა სხვადასხვა დემოგრაფიული პროფილის მოქალაქეები. სულ კვლევის ფარგლებში გამოკითხული იყო 174 რესპონდენტი.

კვლევის ჩატარების დრო - 2020 წლის აპრილი-მაისი.

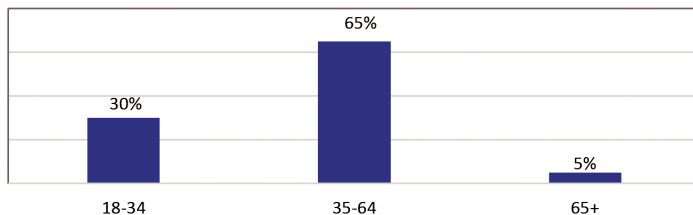
კვლევის შეზღუდვები - კვლევა ჩატარდა კოვიდ-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული

საგანგებო მდგომარეობის პირობებში, რის გამოც რესპონდენტთა უმეტეს ნაწილთან დაკავშირება მოხდა სატელეფონო კომუნიკაციით და ონლაინ-რეჟიმში.

ძირითადი ინფორმაცია:

კვლევის დემოგრაფიული სურათი: რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში მონაწილეობა მიიღო 150 რესპონდენტმა, მათგან 42% იყო კაცი, ხოლო 58% - ქალი. გამოკითხულთა ასაკობრივი ჯგუფი შემდეგნაირად გადანაწილდა.

1. რესპონდენტის ასაკი

რესპონდენტთა უმეტესი ნაწილი (54%) არის დაქორწინებული. სრული უმალღესი განათლებით (48%). გამოკითხულთა 45%-ს აქვს განსაკუთრებული სტატუსი, რომელშიც ყველაზე ხშირად დასახელდა სოციალურად დაუცველის სტატუსის ქონა (32%), ასევე რეგიონში არიან მრავალშვილიანი მშობლები - 9% და იძულებით გადაადგილებული პირები - 4%.

სამწუხაროდ, კვლევის ფარგლებში დაფიქსირდა, რომ გამოკითხულთა 34% არის უმუშევარი. 3% არის სტუდენტი, ხოლო 9%-პენსიონერი. დარჩენილი 54% შემდეგნაირად არის გადანაწილებული: საჯარო მოხელე / სახელმწიფოს მიერ დაქირავებული - 26%, თვითდასაქმებული (მენარმე, მეურნე) - 18%, საბიუჯეტო ორგანიზაციის წარმომადგენელი - 10%.

რესპონდენტთა ოჯახების საშუალო თვიური შემოსავალი თვის განმავლობაში არის 101-500 ლარი და 501-900 ლარი. გამოკითხვის მონაწილეთა 25-მა პროცენტმა უარი განაცხადა პასუხზე.

თვისებრივი კვლევის სამიზნე ჯგუფებს წარმოადგენდნენ - სოციალურად დაუცველი პირები, შშმ პირები / მათი ოჯახის წევრები, მარტოხელა მშობლები, ქალები, ახალგაზრდები, პენსიონრები, საჯარო მოხელეები, ადგილობრივი სამოქალაქო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

■
მოქალაქეთა ინფორმირებულობა საჯარო მმართველობის რეფორმაზე: რაოდენობრივი და თვისებრივი მონაცემებით გამოვლინდა ადგილობრივი საჯარო მოხელეების, რიგითი მოქალაქეების დამოკიდებულება საჯარო მმართველობის რეფორმის მიმდინარეობის, მისი შედეგების, არსებული გამოწვევების მიმართ.

კვლევის რესპონდენტი ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები თვლიან, რომ რეფორმამ გაამართლა და მისი შედეგები თვალსაჩინოა იმ კუთხით, რომ სახეზეა უფრო ნაკლები ბიუროკრატიული პროცედურები. ეს, მათი აზრით, მეტწილად არის ელექტრონული მომსახურების დანერგვის შედეგი, რომლის დამსახურებითაც - *„საჯარო ინფორმაცია ღია და ხელმისაწვდომია მოსახლეობის ყველა ფენისათვის“*. -*მერიის პასუხისმგებელი პირი.*

იგივე მოსაზრებას იზიარებს ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი. *„ამ პერიოდში მერიის სოციალურ ქსელში, სხვა ელექტრონულ რესურსებზე აქტიურად*

მიმდინარეობს ინფორმაციის განთავსება, რამაც გააადვილა წვდომა იმ საქმიანობაზე, რომელსაც ახორციელებს მუნიციპალიტეტი. შესაბამისად, იზრდება მომხმარებელთა რაოდენობა“.

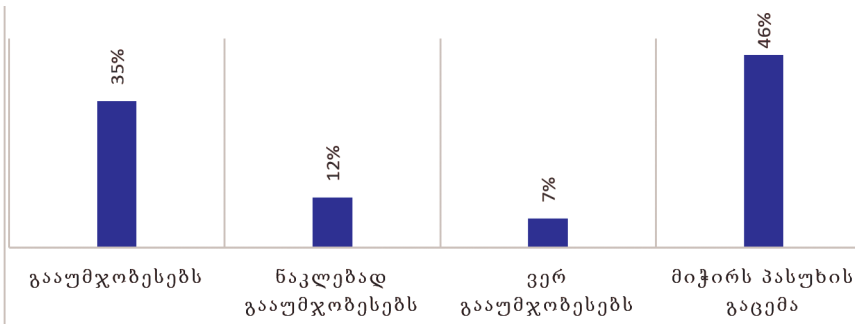
თუმცა, ხელისუფლების ზოგიერთ წარმომადგენელს ჰქონდა შედარებით კრიტიკული შეხედულებებიც და გამოითქვა სურვილი, უფრო ჩქარი ტემპით მოხდეს რეფორმის განხორციელება: *„ჯერ-ჯერობით, რეფორმა მიმდინარეობს ნელი ტემპით და შედეგები ნამდვილად არაა ხელშესახები“.* - საკრებულოს წევრი ქალი.

ამბროლაურში რაოდენობრივი კვლევის მონაწილე რესპონდენტთა 43%-ს არა აქვს ინფორმაცია საჯარო მმართველობის / სამსახურის რეფორმის თაობაზე. გამოკითხულთა მხოლოდ 25%-მა იცის რეფორმის შესახებ, ხოლო 32%-ს აქვს ნაწილობრივი ინფორმაცია. ინფორმაციის მიღების ძირითად წყაროს წარმოადგენს ტელევიზია - 43% და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები - 23%. ასევე, მოსახლეობა ინფორმაციას იღებს შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ფეისბუქიდან / ვებგვერდიდან - 15% და სახელისუფლებო სტრუქტურების წარმომადგენლებთან შეხვედრებზე - 8%.

თვისებრივი კვლევის მონაწილეებიც აღნიშნავენ, რომ მათ არა აქვთ საკმარისი ინფორმაცია საჯარო მმართველობის რეფორმაზე. არსებული ინფორმაცია კი ფრაგმენტულია და სისტემატიზირებას და სათანადო გააზრებას საჭიროებს, *„ნაწილობრივ გამიგია ტელევიზიით, არასამთავრობოებისგან, მაგრამ, მთლიანობაში, მინდა გავერკვიო, რას გულისხმობს და რა დოზით არის მოსახლეობის ჩართულობა აუცილებელი, რა*

როლი აქვს ამ საჯარო მმართველობის რეფორმას“. - მამაკაცი, პედაგოგი.

საინტერესოა, მიაჩნიათ თუ არა რესპონდენტებს, რომ საჯარო მმართველობის რეფორმა გააუმჯობესებს მოქალაქეთა მომსახურების ხარისხს. როგორც დიაგრამაზე ვხედავთ, უმეტესობას „უჭირს პასუხის გაცემა“. მათ შორის, ვინც გამოხატა პოზიცია, მეტი ნაწილი ოპტიმისტურად უყურებს რეფორმის შედეგს. (35% თვლის, რომ გააუმჯობესებს).

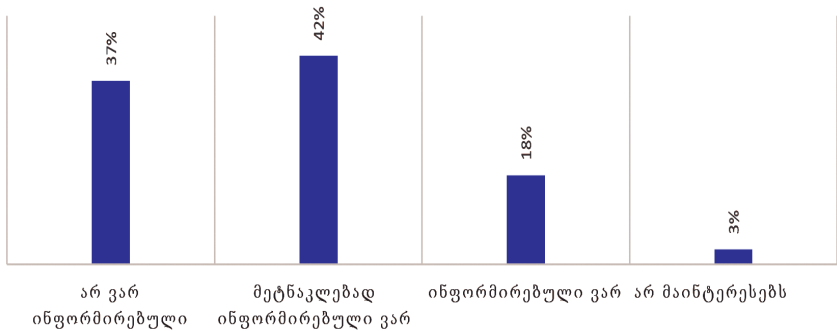

თვისებრივი კვლევის მონაწილეთა ნაწილი აცხადებს, რომ კარგად ესმის რეფორმის პერსპექტივა. **„რა თქმა უნდა, კარგია, ეს ხომ დააახლოვებს თვითმმართველობას და მოსახლეობას ერთმანეთთან, ერთმანეთს მიანვდიან ხმას საჭიროებებზე, პრობლემებზე, მოხდება საკითხების იდენტიფიკაცია-პრიორიტეტიზაცია“.** - შშმ ბავშვის მშობელი. მაგრამ ნაწილი აცხადებს: **„საჯარო რეფორმის შესახებ მაქვს მხოლოდ მცირე ინფორმაცია ტელევიზიით, რომ არსებობს ასეთი რეფორმა, თუმცა ჩემთვის უცნობია, რას ეხება, რას მოიცავს. ამ რეფორმის და, ზოგადად, სხვადასხვა კანონის შესახებ ადგილობრივი**

თვითმმართველობის წარმომადგენლებს, მერის წარმომადგენლებს მეტი კომუნიკაცია უნდა ჰქონდეთ მოსახლეობასთან“. - დიასახლისი.

რაოდენობრივი კვლევით გამოვლინდა, რამდენად იცნობენ მოქალაქეები ელექტრონული მომსახურების სპეციფიკას და არიან თუ არა მისი მომხმარებლები:

მუნიციპალური ელექტრონული სერვისების შესახებ ინფორმაცია არ არის ცნობილი გამოკითხულთა 37%-ისთვის, 42% არის მეტნაკლებად ინფორმირებული, 18% არის სრულად ინფორმირებული, ხოლო 3% საერთოდ არ არის დაინტერესებული აღნიშნული საკითხით:

ჩატარებულმა ფოკუს-ჯგუფებმაც თვალსაჩინო გახადა რეგიონი მოქალაქეების ინფორმირებულობის ხარისხი და დამოკიდებულება ელექტრონული მომსახურების საკითხისადმი. ძირითადად, რესპონდენტებს ნაკლებად აქვთ ინფორმაცია, რას მოიცავს ელექტრონული მომსახურება ადგილობრივ დონეზე. თვისებრივი კვლევის მონაწილეების აზრი გაიყო საკითხზე - მი-

ენოდებათ თუ არა მოქალაქეებს საკმარისი ინფორმაცია ელექტრონულ სერვისებზე: ნაწილი თვლის, რომ მოქალაქეებს ადგილობრივი ხელისუფლებისგან ადგილობრივ ელექტრონულ მომსახურებაზე ინფორმაცია მიეწოდებათ. სხვა მოსაზრებით - არ ხდება საკმარისი ინფორმირება, მოქალაქეებს თავისი შესაძლებლობების ფარგლებში უნევთ ინფორმაციის მოძიება. *„ვერ ვიტყვი, რომ პასიური მოქალაქე ვარ, ვინაიდან ინფორმაციას ჩემამდე არ მოუღწევია, გამოდის, რომ საკმარისად არ ვრცელდება“*. - პენსიონერი.

„სოფლებში როგორ გაიგოს ხალხმა, როცა, აგერ, ჩვენ არ ვართ სრულფასოვნად ინფორმირებული. როცა ასეთ საკითხებს ვეხებით, აუცილებელია ძირფესვიანი ინფორმირება და არა ყურმოკვრის დონეზე საუბარი, რომ გაითავისო შენი როლი. ასევე, კარგი იქნება უნარ-ჩვევების ასამაღლებლად კურსები, თუ როგორ უნდა მოიხმარონ ინტერნეტ სერვისები“. - მცირე მენარმე, მამაკაცი.

მოსაზრებები გაიყო იმ საკითხთან დაკავშირებით, თუ რამდენად ეფექტიანი გამოდგა ელექტრონული მომსახურება ადგილობრივ დონეზე: *„ჩემი პირადი აზრია, რომ არ გაამართლა. მოსახლეობის უმეტესი ნაწილი ვერ სარგებლობს ელექტრონული მომსახურებით“*. - ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი.

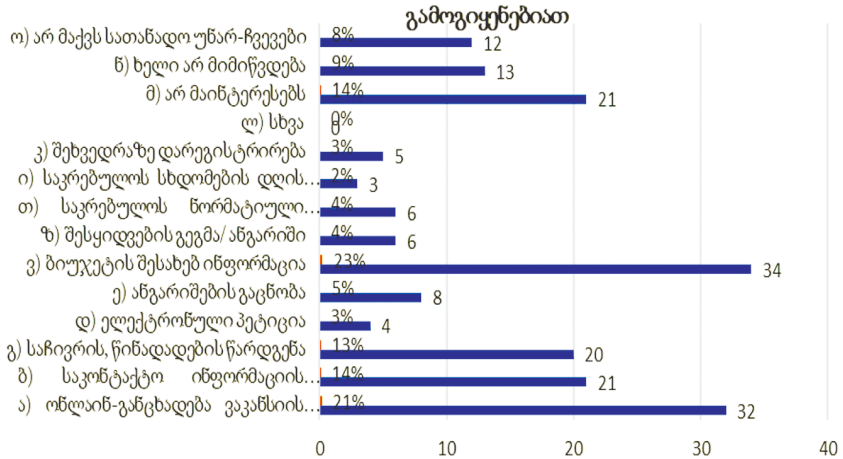
„კარგია, დროის დაზოგვა განაპირობა, ტრანსპორტთან დაკავშირებული უხერხულობა გაამარტივა. მოსახერხებელია, ვინც იცის და აქვს წვდომა ინტერნეტთან“. - შშმ პირის მშობელი.

„ჯერ -ჯერობით, ვერ იყენებს მოსახლეობის უმეტესი ნაწილი, რადგანაც არც ინფორმაცია აქვთ და და არც გამოყენება იციან. საჯარო მოხელეები უნდა გადამზადდნენ ამ კუთხით, რათა დაევალოთ მოსახლეობის ინფორმირება და, ხელმისაწვდომობის თვალსაზრით, გამოინახოს რალაც მექანიზმი, თანხები, რომ მოსახლეობას უნარ-ჩვევების განვითარებაც მოახდინონ“. - ადგილობრივი ფერმერი.

რაოდენობრივ კვლევაში გამოკითხულთათვის ელექტრონულ სერვისებზე ინფორმაციის მიღების ძირითადი წყარო არის შესაბამისი მუნიციპალიტეტის ვებგვერდი / ფეისბუქი - 29%, ასევე დიდი როლი აქვს ტელევიზიას - 27%, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს - 16%. ხელისუფლების წარმომადგენლებთან შეხვედრისას მიიღო ინფორმაცია 11%-მა.

რესპონდენტებმა გამოყვეს ის მუნიციპალური ელექტრონული მომსახურებები, რომლებიც გამოიყენეს ბოლო წლის განმავლობაში. მათგან ყველაზე ხშირად დასახელდა: ონლაინ-განცხადება ვაკანსიის შესახებ - 19%; საკონტაქტო ინფორმაციის მოძიება მუნიციპალიტეტის თანამშრომელზე - 9%; ელექტრონული პეტიცია - 8%; ბიუჯეტის შესახებ ინფორმაცია - 7%; ანგარიშების გაცნობა - 4%; საკრებულოს ნორმატიული აქტები / დადგენილებები - 4%; საჩივრის, წინადადების წარდგენა - 3%; შესყიდვების გეგმა, ანგარიში - 1%; საკრებულოს სხდომების დღის წესრიგის / ოქმების გაცნობა - 1%; შეხვედრაზე დარეგისტრირება - 1%. საინტერესოა, რომ რესპონდენტთა 21% ამბობს, რომ მას მსგავსი მომსახურება არ აინტერესებს, 12%-ს ხელი არ მიუწვდება, ხოლო 3%-ის აზრით, მას არა აქვს სათანადო უნარ-ჩვევები.

ბოლო წლის მანძილზე რომელი ელექტრონული მომსახურება

რესპონდენტთა მოსაზრებით, მთავარი აქცენტი უნდა გაკეთდეს სახელმწიფო ელექტრონულ სერვისებზე საზოგადოების დროულ და სრულფასოვან ინფორმირებაზე. იქნება ეს ტელევიზიით, საინფორმაციო შეხვედრებით, საინფორმაციო ფლაიერებით, ფეისბუქით, თუ ვებ-გვერდის საშუალებით (27%). რიგით მეორე (21%) არის საჯარო მოხელეთა კომპეტენციის ზრდა. 19%-ს მიაჩნია, რომ აქცენტი უნდა გაკეთდეს განსაკუთრებით მონყვლადი ჯგუფების (მაგ. მრავალშვილიანი და მარტოხელა დედები, ძალადობის მსხვერპლი ქალები, ბავშვები, შშმ პირები და სხვა) საჭიროებებზე და პრიორიტეტებზე მორგებული მომსახურების შეთავაზებაზე. საჯარო მოხელეთა ანაზღაურების ზრდის საჭიროებას ხედავს გამოკითხულთა 5%. მომსახურების რაოდენობის და ტერიტორიული დაფარვის ზრდის (ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად) აუცილებლობა აღნიშნა 4%-მა. გამოკითხულთა მხოლოდ 2%-ს მიაჩნია მომსახურების მიღების პროცესი რთულად და ითხოვს მის გამარტივებას.

იგივე საკითხთან მიმართებით თვისებრივი კვლევის მონაწილეები თვლიან: „პირველ რიგში, ხალხში ინტერესი უნდა არსებობდეს. ადგილობრივი თვითმმართველობის მხრიდან კი, კარგი იქნება, უშუალო შეხვედრებით, სოც. ქსელით და, ზოგადად, ინტერნეტით გავრცელდეს ამაზე ინფორმაცია“. - შშმ პირის ოჯახის წევრი.

საერთო მოსაზრებით, ელექტრონული რესურსების გამოყენებისთვის, პირველ რიგში, საჭიროა მუნიციპალიტეტის მასობრივი ინტერნეტიზაცია, მოქალაქეებში სათანადო უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება: „სოფლებს მიენოდოს ინტერნეტი. ინფორმაციის ფლობის შემთხვევაშიც კი, სოფლად მცხოვრებ მოქალაქეებს არ აქვთ შესაძლებლობა, ისარგებლონ ელექტრონული სერვისებით“. - სკოლის პედაგოგი.

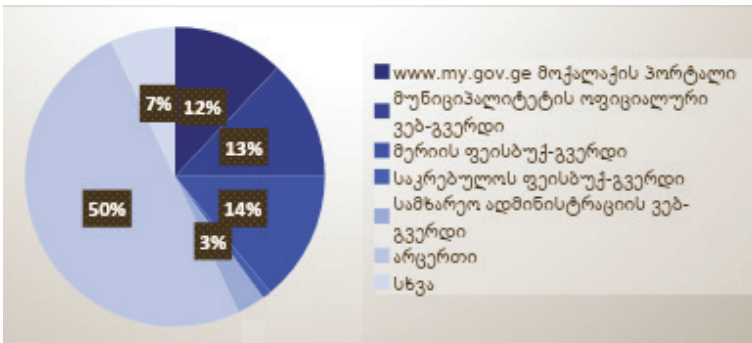
„აუცილებელია, ყველა სოფელში არსებობდეს სოფლის „დღის ცენტრი“ ან სოციალიზაციისთვის რაიმე სივრცე, სადაც მოხდება მოსახლეობის შეკრება და ინფორმაციის მიწოდება, ასევე შესაძლებლობა მიეცემათ, ისარგებლონ ელექტრონული სერვისებით“. - სამოქალაქო აქტივისტი ქალი.

გამოითქვა აზრი, რომ გარდა ადგილობრივი ხელისუფლების რესურსებისა, მოხდეს მოქალაქეთა აქტიური ნაწილის გამოყენება საკითხის პოპულარიზაციისთვის. „საინტერესოა, ჩატარდეს ტრენინგები პედაგოგებისათვის, რათა ვიცოდეთ სრულფასოვნად ამ მნიშვნელოვანი რეფორმის შესახებ, მერე უკვე ჩვენც შევძლებთ ინფორმირებული გავხადოთ ჩვენს ირგვლივ საზოგადოება“. - მამაკაცი, პედაგოგი.

მომსახურების სიკეთეების შესახებ მოქალაქეებში სათანადო ახსნა-განმარტების საჭიროებას აღნიშნავენ მონაცვლადი ოჯახების წევრებიც: „საჭიროა ინფორმირებულობის გაზრდა ყველა

საშუალებით, რათა ყველა სოციალური ფენის წარმომადგენელმა იგრძნოს თავი მნიშვნელოვან წევრად, ამ რეფორმის განხორციელების ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით“. - შშმ ბავშვის მშობელი.

საგულისხმოა, რომ ადგილობრივი მომსახურების მისაღებად, გამოკითხულთა 50% (ანუ მათი ნახევარი) არ იყენებს ელექტრონულ სერვისებს. ხოლო მათგან, ვინც იყენებს, უმეტესად მიმართავენ მუნიციპალიტეტის ვებ-გვერდს - 13%, სამხარეო ადმინისტრაციის ვებ-გვერდს - 12% და მოქალაქის პორტალ www.gov.ge-ს - 7%.

დასახელდა ანგარიშგასანევი ფაქტორი, რომელიც უკავშირდება მოქალაქეთა ინერტულობას მოცემული მომსახურების მიმართ (იგივე შედეგები უჩვენა რაოდებრივმა მონაცემებმა. გამოკითხულთა 50% არ იყენებს ელექტრონულ მომსახურებას), ასევე ინტერნეტის ხარისხიც, როცა უხარისხო ინტერნეტი პრობლემებს ქმნის არა მხოლოდ ადგილობრივი სერვისების მიღების თვალსაზრისით, არამედ მთლიანად ელექტრონულ მომსახურების გამართულობას უქმნის საფრთხეს. მაგალითად - იუსტიციის სახლის ელექტრონული სერვისების მომსახურებაც ხშირად ფერხდება ცუდი ინტერნეტის გამო.

გაჟღერდა მოსაზრებები ვებგვერდის გამართულობის საკითხთან დაკავშირებით. საერთო მოსაზრებით, ვებგვერდი და სოციალური ქსელი საჭიროებს დახვეწას და ამაში მონაწილეობა კომპეტენტურმა ადამიანებმა უნდა მიიღონ რომ *„მოქალაქეებს მეტად მიეცეს საშუალება, ჩაერთონ ვებ-გვერდის მუშაობის პროცესში, შესაძლებელია, იყოს ცალკე ფანჯარა გამოყოფილი მოქალაქეთა პოზიციების დასაფიქსირებლად“*, - თემის ახალგაზრდა ლიდერი ქალი.

■ ეფექტიანობა

კვლევის შედეგებით, თვითმართველობის წარმომადგენლები დადებითად აფასებენ ადგილობრივი ხელისუფლების ანგარიშვალდებულების საკითხს, მათი აზრით, *„კანონის შესაბამისად ხდება საჯარო მოსმენები, ყველა პროექტის შესახებ მაქსიმალურად ვრცელდება ინფორმაცია“*. - მერიის პასუხისმგებელი პირი.

ადგილობრივი ხელისუფლების ზოგიერთი წარმომადგენელი მიიჩნევს, რომ *„მოქალაქეების სრულფასოვანი ინფორმირებისთვის აუცილებელია შესაბამისი კვალიფიკაციის და განათლების ადგილობრივი კადრები, ასევე - ხელისუფლების სურვილი, რომ ყავდეს ინფორმირებული მოსახლეობა: „ამისთვის ადგილობრივ მმართველებს სჭირდებათ ანგარიშვალდებულების გრძნობა, გამბედაობა. თუ ეს კეთდება, ნიშნავს, რომ ობიექტური შეფასების და გამჭვირვალობის შიში არ გაქვს“*. - საკრებულოს წევრი.

გამოიკვეთა ზოგიერთი რესპონდენტის კრიტიკული დამოკიდებულება ადგილობრივი პროცესების ანგარიშვალდებულების საკითხისადმი: *„ანგარიშვალდებულების კუთხით არსებობს*

პრობლემა, რადგან ზოგჯერ მოქალაქეები პროექტების შესახებ მხოლოდ მისი დასრულების შემდეგ იგებენ. ასევე - გამოცხადებული აუქციონები უფრო ფორმალურად არის ჩატარებული. ობიექტები, ხშირ შემთხვევაში, უკვე გაყიდულია და ამის შემდგომ იდება ინფორმაცია“. „ვერ ვხედავ მაღალი ხარისხის ანგარიშვალდებულებას და გამჭვირვალობას. პროცესებში მოქალაქეების მონაწილეობა სიმბოლურ ხასიათს ატარებს“. - მცირე მენარმე ქალი.

კვლევით ირკვევა, რომ მოსახლეობასთან შეხვედრებს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები, ძირითადად, სოფლის დახმარების პროგრამის ფარგლებში ახორციელებენ, რათა მოსახლეობამ გამოყოფილი თანხების შესაბამისად აირჩიოს სოფლის პრიორიტეტი. ეს არ შეიძლება, ჩაითვალოს ჩართულობის ხარისხის მაღალ მაჩვენებლად, რადგან მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი არ არის ინფორმირებული ამ პროექტებზე.

მიუხედავად ამისა, არ შეიძლება თქმა, რომ ანგარიშვალდებულების კუთხით პროგრესი არაა: „მერი ანგარიშს აბარებს მოსახლეობას, მაგალითად, გასული წლის ანგარიშის მოსმენა საკრებულოში სათემო რადიო „ამბროლაურის ხმის“ ინიციატივით პირდაპირი ჩართვით განხორციელდა, რაც ძალიან მნიშვნელოვანი იყო მოსახლეობისათვის“. - სამოქალაქო აქტივისტი ქალი.

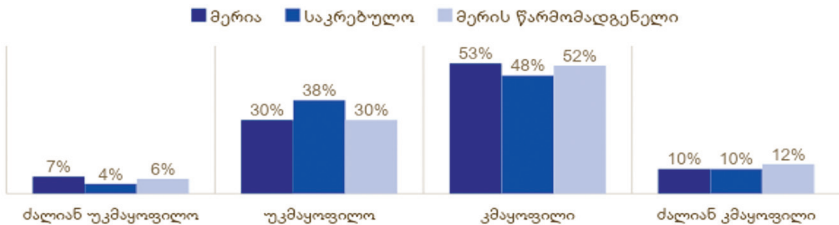
თვითმმართველობის მომსახურების ეფექტიანობის შესაფასებლად ძალიან მნიშვნელოვანია იმის გარკვევა, რამდენად მარტივი და კომფორტულია მომსახურების მიღება. გამოკითხულთა ნახევარს, 50%-ს უჭირს გვითხრას, თუ რამდენად იოლია თვითმმართველობის უწყებებისთვის სერვისების მისაღებად ელექტრონული ფორმით მიმართვა. 20%-ს მიაჩნია, რომ ეს პროცედურები რთულია, ხოლო 30%-ისთვის პროცედურები მარტივია.

მოქალაქეები ელექტრონული სერვისით მიღებულ სხვადასხვა მომსახურებას ასახელებენ: მთის სტატუსის შესახებ ცნობა, ნაკვეთის დაკანონება. „მე, ძირითადად, საკონტაქტოები მომიპოვებია ელექტრონულად და ადგილზე მისვლის გარეშე მომიგვარებია პრობლემა მატერიალური დახმარების საკითხთან დაკავშირებით“. -სოციალურად დაუცველი ქალი.

ბოლო ერთი წლის განმავლობაში რესპონდენტთა 81%-ს არ უსარგებლია სასურველი უწყების წარმომადგენელთან შესახვედრად ელექტრონული ჩანერის პრინციპით, ხოლო 7%-ს არ ჰქონია ამის შესახებ ინფორმაცია.

საინტერესოა, თუ რამდენად კმაყოფილები არიან რესპონდენტები თვითმმართველობისგან მიღებული მომსახურებით. კვლევის ფარგლებში რესპონდენტებმა დააფიქსირეს თავისი დამოკიდებულება მერიის, საკრებულოს და მერის წარმომადგენლის მიმართ:

ზოგადად ყველაფრის გათვალისწინებით, როგორ შეაფასებდით მიღებული მომსახურებით კმაყოფილებას?

რესპონდენტთა 37% აღნიშნავს, რომ მიმართვის შემთხვევაში, მათ, ან მათი ოჯახის წევრს მოუგვარეს კონკრეტული პრობლემა, რომლისთვისაც თვითმმართველობას მიმართეს.

რესპონდენტთა უფრო მეტ ნაწილს მიაჩნია, რომ მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის საჭიროებები თანაბრად არის გათვალის-

წინებული (34%), ხოლო 27% მიიჩნევს, რომ სპეციფიკური საჭიროებების გათვალისწინება ნაკლებად ხდება. კვლევის მონაწილეებმა გამოყვეს ის ჯგუფები, რომელთა საჭიროებებსაც ითვალისწინებს მუნიციპალიტეტი: მრავალშვილიანი ოჯახები - 16%; შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირები - 4%; ბავშვები / ახალგაზრდები - 4%; ქალები - 3%.

გამოიკვეთა, რომ მოქალაქეების უმეტეს ნაწილს არ სმენია საჭიროებათა კვლევის, მოქალაქეებისთვის პრიორიტეტული საკითხების გამოვლენის ღონისძიებებზე, (თუ არ ჩავთვლით ისევ სოფლის დახმარების პროგრამებს, რომელთა გამჭვირვალობის და ჩართულობის ხარისხი ბევრს არ აკმაყოფილებს). გამოჩნდა, რომ გამოკითხულები ინფორმირებული არიან ძირითადად იმ პროგრამებზე, რომელიც პირადად ეხებათ (მრავალშვილიანი ოჯახების, შშმ პირების დახმარება, ერთჯერადი გასაცემლები).

რესპონდენტთა 40%-ს მიაჩნია, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება მოსახლეობას სრულად აწვდის ინფორმაციას მის მიერ განხორციელებულ საქმიანობაზე. 33%-ის აზრით, ინფორმაცია ნაწილობრივ არის მიწოდებული, ხოლო 12%-ს მიაჩნია, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება მოსახლეობას არ აწვდის ინფორმაციას მიწოდებულ მომსახურებაზე.

თვისებრივი კვლევის მონაწილეთა უმეტესობა აფიქსირებს, რომ ნაკლებად ხდება მოქალაქეთა ჩართვა პრიორიტეტების არჩევისას: *„იყო შემთხვევები, როდესაც სოფლის მოსახლეობის პრიორიტეტები ნაკლებად გაითვალისწინეს ადგილობრივად, ეს ეხებოდა წყალს და გაზიფიცირებას“*. - თემის ახალგაზრდა ლიდერი. *„მერიის თანამშრომლები ატარებენ გამოკითხვებს პრიორიტეტების შერჩევის მიზნით“*. - მცირე მენარმე კაცი. *„მსგავ-*

სი მექანიზმების და შეფასების მწყობრი სისტემის ნაკლებობას განიცდის ადგილობრივი თვითმმართველობა, არადა ეს ძალიან მნიშვნელოვანია“. - ადგილობრივი არასამთავრო ორგანიზაციის წარმომადგენელი ქალი.

პროგრამების დანერგვის ან გაფართოების საჭიროებაზე საუბრისას, გამოიკვეთა სხვადასხვა ხედვა: ერთი - სოციალური დაცვის კუთხით ღონისძიებებს მიიჩნევს მნიშვნელოვნად და ამ კუთხით ისევ მოკლევადიანი პროგრამების გაფართოების სურვილს გამოთქვამს: *„მოიმატოს სოციალურად დაუცველთა თვიურმა დახმარებამ“.*- პენსიონერი ქალი.

სხვა პოზიციებით, უმჯობესია, ორიენტაცია გაკეთდეს გრძელვადიან პროგრამებზე, რომელსაც, შეიძლება, არ ჰქონდეს მყისიერი ეფექტი, მაგრამ, პერსპექტივაში, შეძლებს გააუმჯობესოს მოქალაქეთა მდგომარეობა.

გამოიკვეთა პოზიცია, რომ სოფლებში უნდა მონესრიგდეს ინფრასტრუქტურა, რათა ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა შეძლონ, როგორც საცხოვრებელ ადგილამდე, ასევე სასოფლო - სამეურნეო ნაკვეთებამდე მისვლა. *„ამისათვის სოფელს უნდა გამოუყონ შესაბამისი ტექნიკა, რომელიც მოაწესრიგებს გზებს, განსაკუთრებით, ზამთრის პერიოდში, დიდთოვლობის დროს“.*- დიასახლისი. დასახელდა სხვა საჭიროებებიც: *„აგრომენარმეებისათვის ხელმისაწვდომი პროგრამების შემუშავება“.* - მრავალშვილიანი მშობელი, მცირე მეწარმე. *„ადგილობრივად სანარმოების შექმნა და დასაქმება ადგილობრივი მოსახლეობის“.* - სკოლის პედაგოგი. *„ახალგაზრდული პროგრამების შექმნა, რომ არ მოხდეს გადინება ახალგაზრდების“.* - სოციალურად დაუცველი მრავალშვილიანი ქალი. *„კარგი იქნება ბიზნეს იდეების ხელშეწყობა ეკონომიკური მდგომარე-*

ობის გაუმჯობესების თვალსაზრისით“. - ადგილობრივი ფერმერი.

დეცენტრალიზაციის საკითხთან მიმართებით თანმიმდევრულად ჩამოყალიბებული ხედვები ნაკლებად გამოიკვეთა, მაგრამ ხაზგასმული იყო ცალკეულ სფეროებში მეტი დამოუკიდებლობის მნიშვნელობა, რათა მოქალაქეების ინტერესები უფრო უკეთ იყოს დაცული: *„დეცენტრალიზაციის კლასიკური გაგებაც ხომ ესაა, არ შეიძლება, ყველაფერში სამინისტროზე იყო დამოკიდებული“.* იქვე გამოითქვა ეჭვი, არის თუ არა საკმარისი ადგილზე არსებული რესურსი ფართომასშტაბიანი დეცენტრალიზაციისთვის: *„თუმცა დღევანდელი კომპეტენციით ამის გაკეთება ძალიან დიდ სირთულეებს შექმნის“.* -საკრებულოს წევრი ქალი. ფოკუს-ჯგუფის დისკუსიის მონაწილეთა აზრით, თვითმმართველობამ თავისი კომპეტენცია, ძირითადად, უნდა გაზარდოს ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმების კუთხით, თუმცა საკითხში მეტი კონკრეტიკის შეტანა უჭირთ. მათ აქვთ განცდა, რომ თვითმმართველობას მეტი შესაძლებლობა და უფლებამოსილება უნდა ჰქონდეს, რათა გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარების და ადგილობრივი დასაქმების პროგრამების მხარდაჭერა შეძლოს: *„მრავალშვილიანი ოჯახებისათვის ძალიან მნიშვნელოვანია დასაქმების პროგრამები“.* - მრავალშვილიანი დედა. *„კარგი იქნება, თუ მოხდება სამუშაო ადგილების შექმნა და ხელშეწყობა“.* - მცირე მენარმე.

გამოითქვა სურვილი, მუნიციპალიტეტი მეტად იყოს ჩართული სოციალური სტატუსის მინიჭებაში: *„კარგი იქნება, სოციალური დაუცველის სტატუსის მინიჭება ხდებოდეს ადგილზე, მუნიციპალიტეტის მიერ, ან ეფუძნებოდეს მუნიციპალიტეტის რეკომენდაციებს“.* - ახალგაზრდა, სამოქალაქო სექტორი.

■ ინკლუზიურობა

გამოკითხულთა 45% ფიქრობს, რომ ადგილობრივი საჯარო მოხელეები მოქალაქეთა ჩართულობის მნიშვნელობას მხოლოდ ნაწილობრივ აცნობიერებენ, ხოლო 16%-ის აზრით, ისინი საერთოდ ვერ აღიქვამენ ამ საჭიროებას. 25% მიიჩნევს, რომ მოქალაქეთა ჩართულობის მნიშვნელობა სრულად არის გაცნობიერებული. ის საკითხები, რომლებშიც ხდება მოქალაქეთა ჩართულობის ნახალისება, შემდეგია: ადგილობრივი პრიორიტეტების განსაზღვრის პროცესი - 40%, მოქალაქეების ინიციატივების განხილვა (მაგ. სამოქალაქო ბიუჯეტი) - 7%, მოქალაქეთა საჭიროებების იდენტიფიცირება - 15%, მუნიციპალური პროგრამების შემუშავება - 9%, ადგილობრივი ბიუჯეტის განხილვა - 5%.

გამოკითხულთა 48% სამოქალაქო ჩართულობის არცერთ ფორმას არ იყენებს. ხოლო ისინი, ვინც იყენებენ, უმეტესად მონაწილეობენ დასახლების კრებებში - 32%. როგორც გაირკვა, რესპონდენტთა 61%-ს არ ჰქონია მცდელობა, რომ მომსახურებასთან დაკავშირებული შენიშვნები მიენოდებინა შესაბამისი უწყებისთვის, ხოლო 25%-ს მიაჩნია, რომ ამის საშუალება არ ჰქონია. გამოკითხულთა 14% ხედავს მსგავს საშუალებას, რისთვისაც უმეტესად იყენებს პირად შეხვედრას შესაბამისი უწყების წარმომადგენელთან (46%).

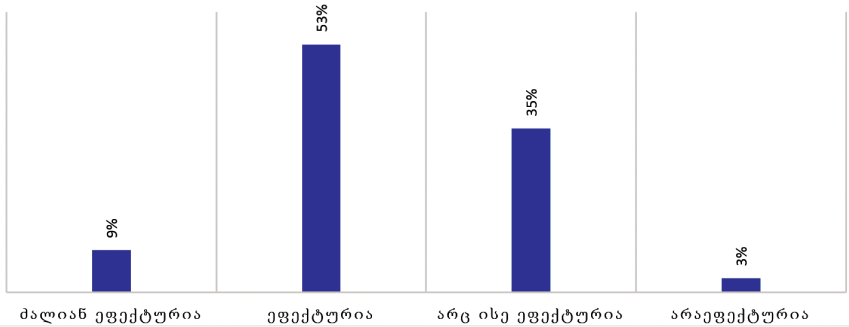
თვისებრივი კვლევით გამოვლინდა, რომ მოქალაქეთა ჩართულობის საკითხში როგორც ზემოთაც ითქვა, მათი მონაწილეობა, ძირითადად, გამოიხატება სოფლის დასახლების კრებებში, ისიც ყველას არ ეხება და მათი დიდი ნაწილი ამ კრებებზეც კი არასოდეს ყოფილა. რესპონდენტთა უმეტესობას გაუგია სხვადასხვა საბჭოების არსებობის შესახებ, მაგრამ არასოდეს მიუ-

ღია მონაწილეობა მასში. რამდენიმე მონაწილემ აღნიშნა, რომ მოისმინა საკრებულოს სხდომის ტრანსლაცია რადიო „ამბროლაურის ხმის“ ეთერით.

გამოიკვეთა არსებითი საჭიროებები თვითმმართველობასთან კონსტრუქციული დიალოგისა და მეტი ჩართულობის უზრუნველსაყოფად. მათგან ყველაზე აქტუალურია: კონსულტაციის მიზნით, ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების პერიოდული შეხვედრები მოქალაქეებთან - 58%; მუნიციპალური პროგრამების შემუშავებისა და ბიუჯეტის განხილვის პროცესში მოქალაქეების ჩართვა - 11%; უფრო მეტი დარგობრივი პროფილის /სპეციფიკურ საკითხებზე პასუხისმგებელი საჯარო მოხელის შტატის არსებობა - 10%; მოქალაქეთა ინიციატივების გათვალისწინება სამოქალაქო ბიუჯეტის პრაქტიკის გაძლიერების გზით - 10%; გენდერული თანასწორობის, სამოქალაქო მრჩეველთა და სხვა საბჭოების ფორმატის ქმედითობის გაზრდა - 4%; ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის გამოყენება და წახალისება - 2%;

კვლევის ინსტრუმენტი შეიცავდა კითხვას სამოქალაქო ორგანიზაციების როლზე და ფუნქციაზე. მოქალაქეები დგილობრივ დონეზე, უმეტესად, სამოქალაქო საზოგადოების მხოლოდ 1 (64%) ორგანიზაციას იცნობენ, რომელიც ჩართულია ადგილობრივ პოლიტიკურ დიალოგში. ერთზე მეტ ორგანიზაციას მოსახლეობის 31% იცნობს, ხოლო 3-ზე მეტ ორგანიზაციას - მხოლოდ 5%.

სამოქალაქო ორგანიზაციების თანამშრომლობა ადგილობრივ ხელისუფლებასთან მოქალაქეთა კეთილდღეობის ხელშეწყობისთვის რაოდენობრივ კვლევაში შემდეგნაირად ფასდება:

თვისებრივი მონაცემებითაც, ადგილობრივ არასამთავრობო ორგანიზაციებს სამოქალაქო ჩართულობის კუთხით შედარებით აქტიური როლი აქვთ. მათი საქმიანობა რესპონდენტების მიერ, მთლიანობაში, პოზიტიურად შეფასდა, მაგრამ არის ეჭვები სსო საქმიანობის ეფექტიანობასთან მიმართებით, რაც უკავშირდება მოქალაქეებთან ორმხრივი კომუნიკაციის დეფიციტს: *„სამოქალაქო საზოგადოების აქტიურობა მნიშვნელოვანია, თუმცა მოქალაქეთა სურვილი და მზაობა თუ არ არსებობს, ამასაც ეკარგება აზრი“*. - მცირე მენარმე ქალი.

სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების როლი დანახული იყო სწორედ ელექტრონული მომსახურების პოპულარიზაცია-სა და მისი სარგებლობის სათანადო უნარების ჩამოყალიბებაში: *„ძალიან კარგი იქნება, აღნიშნული რეფორმის და ელექტრონული სერვისების შესახებ ინფორმაცია გაავრცელონ სამოქალაქო ორგანიზაციებმა“*. აღნიშნული იყო მათი ფინანსური გაძლიერების საჭიროება. მონაწილეთა შეხედულებით, ისინი *„შეტად უნდა იყვნენ ჩართულები თვითმმართველობის მონიტორინგის პროცესებში“*. -სსო, ახალგაზრდა.

ასევე გამოიკვეთა მოსაზრებები, რომ მათ უნდა მიაწოდონ ინფორმაცია მოქალაქეებს ადგილობრივ სოციალურ პროგრამებზე, ხელი შეუწყონ დიალოგს ადგილობრივ ხელისუფლებასთან, „სწორად მიიტანონ მოქალაქეთა საჭიროებები“. „ადვოკატირების მიმართულებით უნდა იყვნენ მეტად აქტიურები“. „პატარა პროექტები გამოცხადდეს სამოქალაქო ორგანიზაციებისთვის, რომლებიც ადგილობრივ მოსახლეობას გააცნობენ თავიანთ უფლებებს. ვფიქრობ, ამის შემდეგ მოხდება მოქალაქეთა გააქტიურება და ადგილობრივი მნიშვნელობის საკითხების მოგვარებაში მათი როლი გაიზრდება, რაც, თავის მხრივ, გამოიწვევს ანგარიშვალდებულების გაზრდას ადგილობრივი თვითმმართველობის მხრიდან.“ -ახალგაზრდა, თემის ლიდერი.

რაც შეეხება რაოდენობრივ მონაცემებს, გამოკითხულები ადგილობრივი საჯარო მმართველობის რეფორმების განხორციელებაში სამოქალაქო ორგანიზაციების როლს, ძირითადად, ხედავს შემდეგი მიმართულებით: ინფორმირება / განათლება - 21%; მოსახლეობის საჭიროებების მიტანა ხელისუფლებასთან - 20%; რეფორმის მიმდინარეობის კონტროლი / მონიტორინგი - 15%; ადგილობრივ დონეზე არსებული პრობლემის გადანყვეტის ადვოკატირება - 12%; მოსახლეობასა და ადგილობრივ ხელისუფლებას შორის დიალოგის / ადგილობრივი ჩართულობის ხელშეწყობა - 11%; მოქალაქეთა სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების მხარდაჭერის ღონისძიებების განხორციელება - 9%; ადგილობრივი სამართლებრივი აქტების მიღების, ცვლილებების და შესწორებების ლობირება - 4%; მოქალაქეთა უფლებების დაცვა - 4%.

რაოდენობრივი კვლევის რესპონდენტებმა დააფიქსირეს თა-

ვიანთი მოსაზრება, თუ რომელი მიმართულებით თვლიან საჭიროდ ადგილობრივი ხელისუფლების ადამიანური და ფინანსური რესურსის მიმართვას. ესენია: ჯანდაცვა - 19%; ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა და შესაბამისი გარემოს შექმნა ადგილებზე - 12%; სოციალური დახმარება - 11%; ინფრასტრუქტურა (გზები, ხიდები და სხვ.) - 10%; სასმელი წყალი (ხარისხი, მონოდება) - 10%; მიუსაფარი ცხოველების მართვა - 8%; მზრუნველობამოკლებული მოხუცებისთვის მხარდაჭერის სერვისები (კვება, საცხოვრებელი ადგილი) - 4%; შშმ პირების ადაპტირებული გარემო - 3%; ავარიული სახლების / ეზოების მონესრიგება - 3%; პარკები და გამწვანება - 2%; დასუფთავება / ნარჩენების მართვა - 2%; ძალადობის მსხვერპლ ქალთა საჭიროებაზე მორგებული მხარდაჭერის სერვისების შექმნა - 2%; სურსათის უვნებლობა - 2% კულტურა-განათლება - 2%; საზოგადოებრივი ტრანსპორტი - 2%; წყალარინება (კანალიზაცია) - 2%; სპორტული ღონისძიებები - 1%; სკოლამდელი აღზრდა - 1%; სანიალვრე ქსელები - 1%, სარწყავი წყალი / ირიგაცია - 1%.

მონაცემები გვიჩვენებს, რომ ყველაზე პრიორიტეტულ საკითხად ჯანმრთელობის დაცვა მოიაზრება. სოციალურ დახმარებაზე წინ აღმოჩნდა ეკონომიკური გაძლიერების პროგრამების ხელშეწყობის აუცილებლობა. წყლის მინოდება ხარისხი თვითმმართველობის პრეროგატივად მიაჩნია მოქალაქეთა 10%-ს, რაც შინაარსობრივად ეხმიანება კვლევის სხვა მონაკვეთზე გაკეთებულ მიგნებებს.

რაოდენობრივი გამოკითხვის დასკვნით ეტაპზე რესპონდენტებმა გამოყვეს კონკრეტული ადგილობრივი ღონისძიებები, რომლებიც ესახებათ საკუთარი საჭიროების დასაკმაყოფილებლად.

ყველაზე ხშირად იყო დასახელებული ინფრასტრუქტურის მონესრიგება; დასაქმება; სასმელი წყლის პრობლემის მოგვარება; ახალგაზრდების ხელშეწყობა; ჯანდაცვის მომსახურების გაუმჯობესება; ბიზნესის წახალისება; მიუსაფარი ცხოველების განდევნა; საჯარო განხილვები და შეხვედრები მოსახლეობასთან; გადამზადების პროგრამები; სოციალური შემწეობის გაზრდა; ფერმერების ხელშეწყობა - სანარმოების შექმნა; სანიაღვრე სისტემების მონესრიგება; წყალარინების სისტემის გამართვა; ტრანსპორტის პრობლემის მოგვარება; სურსათის უვნებლობა (დანარჩენი საკითხებს გააჩნდა ნაკლები სოციალური შინაარსი).

გამოიკვეთა პოზიტიური პრაქტიკის არარსებობა ადგილობრივ ხელისუფლებასა და კერძო სექტორის შორის თანამშრომლობის კუთხით. მიუხედავად იმისა, რომ ამ ეტაპზე მსგავსი კოოპერაციის მაგალითები არ სმენიათ, ბევრი იზიარებს ხედვას, რომ კერძო სექტორის პოტენციალის გამოყენება, ინოვაციური პროექტების განხორციელება უკეთეს შედეგებს მოიტანს მუნიციპალური მომსახურების მისაწოდებლად და საჯარო ინტერესების დასაცავად.

საინტერესო ტენდენცია გამოიკვეთა ასაკობრივ ჯგუფებთან მიმართებაში. მონაცემების სტატისტიკური დამუშავების შედეგად დაფიქსირდა კორელაცია ასაკის მატებასა და საჯარო მმართველობის / სამსახურის რეფორმაზე ინფორმირებულობას შორის - რაც უფრო იზრდება ასაკი, მით უფრო იზრდება ინფორმირებულობის დონე. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ქალებში ინფორმირებულობის დონე 5%-ით უფრო მაღალია, მამაკაცებთან შედარებით. ინტერნეტ რესურსების მოხმარება და სათანადო უნარები უფრო მეტია ახალგაზრდებში, სამაგიეროდ - ნაკლებია ადგილობრივი სოციალური პროცესების მიმართ ინტერესი.

დასკვნა

ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში ჩატარებული კვლევა გვიჩვენებს, რომ ადგილობრივ ხელისუფლებაში არის მცდელობა, მოხდეს საჯარო მმართველობის რეფორმის ფართომასშტაბიანი იმპლემენტაცია ღია და გამჭვირვალე მმართველობისთვის. ამისთვის მუნიციპალიტეტი ცდილობს, დანერგოს მართვის ელექტრონული და გამჭვირვალე სტანდარტები, დაიცვას ინფორმაციის პროაქტიური გამოქვეყნების მოთხოვნები, ვებგვერდსა და სოციალური ქსელებზე ხელმისაწვდომი გახადოს ინფორმაცია ადგილობრივ პოლიტიკურ პროცესებზე, სოციალურ პოლიტიკაზე, პროგრამებზე.

კვლევის მასალები უჩვენებს, რომ მოქალაქეთა მომსახურების გაუმჯობესების საკითხში არის მნიშვნელოვანი წინგადადგმული ნაბიჯები, თუმცა, ჯერჯერობით, საკმაოდ რთულია ინფორმაციის მიღების და მიწოდების მობილური ფორმატის წარმატებული პრაქტიკის შექმნა.

მოქალაქეებს საკმაოდ ბუნდოვანი წარმოდგენა აქვთ საჯარო მმართველობის რეფორმაზე და მის სარგებელზე რიგითი მოქალაქეებისთვის, რაც მათ საჭიროებებზე მორგებული მომსახურების ელექტრონულ ფორმატსაც მოიზარებს. მოქალაქეთა ნახევარი აცხადებს, რომ არასოდეს გამოუყენებია ელექტრონული მომსახურება. შედარებით მცირეა მათი რიცხვი, ვინც განაცხადა, რომ სარგებლობს და კმაყოფილია ადგილობრივი ელექტრონული მომსახურებით.

ელექტრონული სერვისების ასეთ სუსტ გამოყენებას განაპირობებს სათანადო ცნობიერების დაბალი ხარისხი; ინტერნეტის და

საჭირო ტექნიკური ბაზის არასაკმარისი ხელმისაწვდომობა; მოქალაქეთა მხრიდან სათანადო უნარების არქონა; თვითმმართველობის მხრიდან საზოგადოების ინფორმირების ფართომასშტაბიანი ღონისძიებების ნაკლებობა.

მუნიციპალიტეტის საქმიანობის გამჭვირვალობის და ეფექტიანობის უზრუნველყოფის უმნიშვნელოვანესი კომპონენტი - ვებგვერდი საჭიროებს სერიოზულ მოდერნიზაციას. არსებობს კითხვები ვაკანსიების, აუქციონების თაობაზე მოქალაქეთა დროული ინფორმირების კუთხით.

ადგილობრივი ხელისუფლებისა და მოქალაქეების კომუნიკაცია, უმეტესად, ცალმხრივია

(ანგარიშების მოსმენა ადგილობრივ რადიოში, ვებგვერდზე გამოქვეყნება, შეხვედრები - სადაც მოქალაქეთა მინიმალური ჩართულობა და ინტერაქცია).

მოქალაქეები გამოკვეთილად ინერტული არიან ადგილობრივ სოციალურ პროცესებში. მათ 61%-ს არასდროს მიუმართავს თვითმმართველობისთვის ინიციატივით, არ იყენებს ადგილობრივი ჩართულობის ინსტიტუციურ მექანიზმებს (გენდერული საბჭო, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭო, შშმ საბჭო და სხვა); სუსტად თანამშრომლობს ადგილობრივ არასამთავრობო სექტორთან.

მოქალაქეების მონაწილეობა ყველაზე მეტად გამოიკვეთა დასახლებების კრებებზე, სადაც ხდება მათი სოფლის პრიორიტეტული საკითხების გადანიშნულება.

ადგილობრივ დონეზე დახმარების ყველაზე მეტი საჭიროების მქონე სოციალურ ჯგუფებში გამოიყო მრავალშვილიანი ოჯახები, მარტოხელა მოხუცები, ასევე - მოქალაქეთა კატეგორია,

ვინც არ არის საპენსიო ასაკის და არ სარგებლობს არცერთი სახელმწიფო ფულადი და სხვა სოციალური ბენეფიტით. გამოიკვეთა ახალგაზრდების მიმართ გააზრებული პოლიტიკის მნიშვნელობა, რათა მათ ჰქონდეთ მოტივაცია, დარჩნენ მშობლიურ მუნიციპალიტეტში.

გამოვლინდა, რომ მუნიციპალიტეტში არ არსებობს საჭიროებათა შეფასების და პროგრამების ეფექტის გამოვლენის სტანდარტი და სუსტია ინოვაციური პროგრამების დანერგვის პრაქტიკა.

დეცენტრალიზაციის საკითხზე არ იყო მკაფიოდ გამოკვეთილი ხედვები, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, გამოიკვეთა მოქალაქეთა სწრაფვა, ადგილობრივ ხელისუფლებას ჰქონდეს მეტი უფლებამოსილება სოციალური საკითხების გადაწყვეტაში, ადგილობრივი დასაქმების პროგრამების შექმნაში.

არ გამოვლენილა ადგილობრივ კერძო სექტორთან სოციალური თანამშრომლობის პრაქტიკა. რაც შეეხება ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების როლს, მათი საქმიანობის ძირითად მიმართულებად რესპონდენტები მოიაზრებენ მოქალაქეთა ეკონომიკურ გაძლიერებას, საჯარო მმართველობის რეფორმის თაობაზე ინფორმირებას, სათანადო უნარების სწავლებას, ხელისუფლებასთან მედიატორის როლს.

მოქალაქეთა მომსახურების გამჭვირვალობის, ეფექტიანობისა და მონაწილეობის კუთხით იდენტიფიცირებული ადგილობრივი საჭიროებები, ელექტრონული მომსახურების ძლიერი და სუსტი ასპექტების დანახვა საშუალებას იძლევა, განისაზღვროს ამბროლაურის მუნიციპალიტეტში უკეთესი მმართველობის უზრუნველყოფისთვის საჭირო ღონისძიებები - მათი შემდგომი ადვოკატირებისთვის, რათა მოხდეს საჯარო მართველობის რეფორმის წარმატებული განხორციელება:

რეკომენდაციები -

ჩატარებული კვლევის საფუძველზე მიღებული იქნა რეკომენდაციები ადგილობრივი და ცენტრალური სახელისუფლებო სტრუქტურების, ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების მიმართ:

ადგილობრივ დონეზე

1. საჯარო მმართველობის რეფორმის ადგილობრივ დონეზე წარმატებით რეალიზაციისთვის მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტის პერსონალის, უპირველესად, ტერიტორიული ერთეულების ხელმძღვანელების სათანადო ინფორმირების, კვალიფიკაციის, უნარების ხელშეწყობა;
2. საჭიროა მოხდეს მოქალაქეთა მოტივაციისთვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება: ელექტრონულ მომსახურებაზე ინფორმირებულობის გაზრდა, მისი სარგებლის პოპულარიზება ადგილობრივი მედია საშუალებების, საინფორმაციო ბუკლეტების, სოციალური რგოლების გამოყენებით;
3. უმნიშვნელოვანესია მუნიციპალიტეტის ინერნეტიზაციის საკითხის ადვოკატირება სხვადასხვა დონეზე, რათა მომსახურება თანაბრად ხელმისაწვდომი გახდეს ყველა მოქალაქისთვის;
4. სასურველია, მოქალაქეებში სერვისების მისაღებად სათანადო უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბების საკითხში გამოყენებული იქნას ადგილობრივი ინტელიგენციის, თემის აქტივისტების რესურსი;

5. მნიშვნელოვანია მოხდეს სპეციალური სივრცეების შექმნა სათანადო ტექნიკური აღჭურვიტ, შესაბამისი პერსონალიტ, რათა მოქალაქეებმა დაუბრკოლებლად შეძლონ მომსახურების მიღება;
6. საჭიროა ნახალისებული იქნას მოქალაქეთა, განსაკუთრებით ახალგაზრდების, ქალების, შშმ პირების სამოქალაქო ინიციატივები და მონაწილეობა ადგილობრივ მართვაში - მათი სრულფასოვანი სოციალურ-ეკონომიკური ინტეგრირებისთვის.
7. მნიშვნელოვანია, რომ ადგილობრივ ბიუჯეტში მოხდეს შესაბამისი რესურსების გამოყოფა (მატერიალური, საკადრო) რეფორმის პრაქტიკული შედეგების მდგრადობის უზრუნველსაყოფად და მომდევნო ეტაპზე დასახული ამოცანების შესასრულებლად;
8. საჭიროა, მოქალაქეებთან უფრო აქტიური კომუნიკაციის მიზნით, მაქსიმალურად მოხდეს სოციალური ქსელების რესურსის გამოყენება და ნახალისებულ იქნას ადგილობრივი პოლიტიკური პირების პირდაპირი დიალოგი მოქალაქეებთან;
9. სასურველია, მოხდეს ადგილობრივი ინსტიტუციური მექანიზმების და სოციალური კოოპერაციის რესურსების (გენდერული თანასწორობის საბჭო, შშმ პირთა საბჭო, სამოქალაქო მრჩეველთა საბჭო და ა.შ.) შესაძლებლობების გაზრდა და გამოყენება ადგილობრივი პოლიტიკური პროცესების გამჭვირვალობის, ანგარიშვალდებულებისა და ჩართულობის ხელშეწყობისთვის;

10. ძალიან მნიშვნელოვანია, მოხდეს ადგილობრივი პროგრამების შემუშავებაში საჭიროებათა კვლევის, მოქალაქეთა სოციალური პრიორიტეტების განსაზღვრის, არსებული პროგრამების ეფექტის გამოვლენის პრაქტიკის დანერგვა. აღნიშნულ საკითხში, სასურველია, კვალიფიციური არასამთავრობო ორგანიზაციების რესურსის გამოყენება;
11. საჭიროა, როგორც საჯარო მოხელეებში, ასევე მოქალაქეებში მონაწილეობითი ბიუჯეტირების ირგვლივ ცნობიერების ამაღლება თემის საჭიროებებზე მორგებული პროგრამების დასანერგად.

ცენტრალურ დონეზე:

1. საჯარო მმართველობის რეფორმის ადგილობრივი იმპლემენტაციის კუთხით, სასურველია, მოხდეს მეტი მეთოდოლოგიური დახმარება ელექტრონული სერვისების გამართვის, საზოგადოებაში მისი პოპულარიზაციის მიმართულებით; ჩატარდეს პერიოდული მონიტორინგი და მოხდეს წარმატებული პრაქტიკის მულტიპლიცირება. სასურველია, მოხდეს პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლების ღონისძიებების წახალისება.
2. მნიშვნელოვანია, მოხდეს დეცენტრალიზაციის მიმართულებით დაწყებული პროცესის დაჩქარება. განსაკუთრებით - სოციალური დაცვის საკითხებში ადგილობრივი ხელისუფლების როლის გაზრდის საკითხის გადახედვა.

არასამთავროვო ორგანიზაციებს:

1. სასურველია ორგანიზაციული რესურსების მობილიზება ადგილობრივ ხელისუფლებასთან თანამშრომლობის პრაქტიკის გასაძლიერებლად, საჯარო მმართველობის რეფორმის შედეგების მდგრადობის ხელშეწყობისთვის.
2. მნიშვნელოვანია სსო მხრიდან სამოქალაქო მონიტორინგის პერიოდული განხორციელება და მოქალაქეთა აქტიურ ჯგუფებთან ერთად მოქალაქეთა მიერ იდენტიფიცირებული პრობლემების და სოციალურად მნიშვნელოვანი საკითხების ადვოკატირება ადგილობრივ დონეზე.
3. მნიშვნელოვანია საჭიროებათა კვლევების, ადგილობრივი პროგრამების მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ეფექტის შესწავლის კუთხით თვითმმართველობასთან თანამშრომლობა და მოქალაქეთა საჭიროებებზე მორგებული ინიციატივების შეთავაზება ადგილობრივ სტრატეგიებსა და სამოქმედო გეგმებში ინტეგრირებისთვის.

საკონტაქტო ინფორმაცია:

კულტურულ-ჰუმანიტარული ფონდი „სოხუმი“

მის.: ქუთაისი, მგალობლიშვილის №6

ელ.ფოსტა: womansukhumi@gmail.com

ტელ.: (0431) 27 13 68

მობ.: +995 597 40 51 46

ვებ. გვერდი: www.fsokhumi.ge

<https://www.facebook.com/fsokhumi>

მენარმე ქალთა ფონდი

მის.: ქუთაისი, ლადო ასათიანის №68

ელ.ფოსტა: womenfund2003@gmail.com

ტელ.: (0431) 27 29 02

მობ. +995 592 67 91 91

ვებ. გვერდი: www.fwe.ge

<https://www.facebook.com/Fund-Of-Women-Entrepreneurs>

იმერეთის მხარის

მცხნიერთა კავშირი „სპექტრი“

მის.: ქუთაისი, წმინდა ნინოს ქ., 9

ელ.ფოსტა: spectri@gmail.com

ტელ. (0431) 24 80 57

მობ. +995 599 57 05 16

ვებ გვერდი: www.spectri.org.ge

www.facebook.com/spectriGE